

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔՆ ԱՐՑԱԽՈՒՄ

**«ՀԱՅՈՑ ԴԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՆՑՅԱԼԸ, ՆԵՐԿԱՆ ՈՒ ԱՊԱԳԱՆ»
ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ 4-ՐԴ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԸ՝
ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏՈՒՄ**

«Արցախի երիտասարդ գիտնականների ու մասնագետների միավորում» ՀԿ-ի նախաձեռնությամբ 2019թ.ի սեպտեմբերի 12-15-ը Ստեփանակերտում կազմակերպվեց **«Հայոց պետականության անցյալը, ներկան ու ապագան»** միջազգային երիտասարդական 4-րդ գիտաժողովը, որը նվիրված էր **Երևանի պետական համալսարանի հիմնադրման 100-ամյակին** և նպատակ ուներ քննարկելու հայոց պետականության՝ մասնավորապես վերջին հարյուրամյակի հիմնախնդիրները, ձեռքբերումները, հեռանկարային զարգացման գերակայությունները, բացահայտելու երիտասարդ հետազոտողների գիտական ներուժը և երիտասարդացնելու գիտությունը:

Գիտաժողովի համակազմակերպիչներն էին Երևանի պետական համալսարանը և Արցախի Մեսրոպ Մաշտոց համալսարանը:

Միջազգային ասպարեզում ակադեմիական բարձր վարկանիշ ունեցող գիտաժողովը հայ և օտարերկրացի անվանի գիտնականների, երիտասարդ հետազոտողների մասնակցությամբ արդեն չորրորդ անգամ է կազմակերպվում Արցախում և հանդիսանում է ԱԵԳՄՄ-ի գլխավոր միջոցառումը:

Միավորման գլխավոր առաքելությունը՝

գիտական դիվանագիտության զարգացման միջոցով Արցախն աշխարհում ճանաչելի դարձնելը, Արցախում գիտահեն միտքը խթանելը, գիտության մեջ արժանի սերնդափոխություն ապահովելը և, այդպիսով, գիտության զարգացմանն ու հանրայնացմանը նպաստելը, լիովին համապատասխանում է միջազգային ճգնաժողովի կազմակերպման գաղափարին, թեմատիկ ուղղվածությանն ու գիտագործնական առաքելությանը:

Գիտաժողովին առկա և հեռակա ձևաչափով մասնակցում էին 114 գիտնականներ ու մասնագետներ Գերմանիայից (Համբուրգի համալսարանի պրոֆեսոր, ի.գ.դ. **Օտտո Լուխտերհանդտ**), Ֆրանսիայից (Արևմտահայոց ազգային համագումարի նախագահ, ի.գ.դ. **Սուրեն Սերայդարյան**), Լեհաստանից (Օլշտինի Վարմիա և Մագուրի պետական համալսարանի քաղաքական գիտությունների ինստիտուտի տնօրեն, ք.գ.դ., պրոֆեսոր **Արկադիուշ Ժուկովսկի**, ք.գ.դ. պրոֆեսոր **Մարեկ Ժեյմո**, Լեհաստան-Հայաստան տնտեսական պալատի նախագահ, ք.գ.թ. **Զբիգնև Շմուլո**), Ռուսաստանից (Նովոսիբիրսկի պետական համալսարանի միջազգային իրավունքի ամբիոնի վարիչ, ի.գ.դ. **Վլադիսլավ Տոլստիխ** և ուրիշներ), Ուկրաինայից (Լվովի արվեստի ազգային ակադեմիայի արվեստի մենեջմենթի ամբիոնի դոցենտ, փ.գ.թ., հայագետ **Իրինա Հայուկ** և ուրիշներ), Հարավային Օսեթիայից (Զ.Վանենի անվան հարավօսական գիտահետազոտական ինստիտուտի ավագ

գիտաշխատող, դոկտորանտ, ք.գ.թ. **Սոսլան Պլին**, Հարավօսական պետական համալսարանի գիտության բաժնի վարիչ, պ.գ.թ. **Թայմուրազ Տադտան**) և այլ երկրներից: Հայաստանից ու Արցախից գիտաժողովի աշխատանքներին մասնակցում էին ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի, փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի և իրավունքի ինստիտուտի, Երևանի պետական համալսարանի, Արցախի պետական համալսարանի, Մեսրոպ Մաշտոց համալսարանի, Հայաստանի պետական մանկավարժական համալսարանի, Հայաստանի պետական լեզվահասարակագիտական համալսարանի, Գորիսի պետական համալսարանի, Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի, Հայ-ռուսական համալսարանի, Պետական կառավարման ակադեմիայի, Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի, Շուշիի տեխնոլոգիական համալսարանի, Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարանի, ինչպես նաև գիտական տարբեր կենտրոնների ու կազմակերպությունների երիտասարդ գիտնականներ ու հետազոտողներ:

ԱԵԳՄՄ-ն, հետամուտ գիտական դիվանագիտության իրականացման իր գլխավոր առաքելությանը, այս տարի նույնպես գիտաժողովի աշխատանքներում ներգրավվել էր անվանի ու փորձառու գիտնականների, որոնք ոչ միայն հանդես եկան լիազումար զեկուցումներով, այլև նախագահեցին բաժանմունքներում իրենց փորձը փոխանցելով երիտասարդ հետազոտողներին:

Մեկնարկին գիտաժողովի կազմակերպիչ, ԱԵԳՄՄ հիմնադիր նախագահ, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ **Ավետիք Հարությունյանը**, հանգամանալից ներկայացնելով գիտաժողովի նպատակը, նշանակությունն ու կարևորությունը, փաստեց, որ «մասնակիցների որակյալ կազմը, զեկուցումների թեմատիկ շրջանակը հրաշալի նախադրյալներ են ստեղծում մեկտեղելու հայոց պետականության հիմնախնդիրներով զբաղվող գիտնականներին, լսելի և քննարկելի դարձնելու գիտության մեջ նախաքայլեր անող երիտասարդների նորահայաց տեսակետները, ստեղծելու բարենպաստ մթնոլորտ՝ գաղափարների փոխանակման, գիտական երկխոսության ծավալման, արտասահմանյան գիտական հաստատությունների ու գիտնականների հետ համագործակցության ձևավորման համար, ինչպես նաև հուսալու, որ նրանցից շատերը կդառնան Արցախի գիտության դեսպանները՝ Արցախի Հանրապետությանն առնչվող իրողությունների վերաբերյալ տարբեր միջազգային հարթակներում, մասնագիտական բնագավառներում ներկայացնելով բացառապես օբյեկտիվ տեղեկատվություն»: Նա համոզմունք հայտնեց, որ նաև այսպիսի միջոցառումների կազմակերպմամբ Արցախն աստիճանաբար կդառնա արդիական գիտական հիմնախնդիրների քննարկման տարածաշրջանային ու միջազգային կենտրոն:

Բացման արարողությանը մասնակցում էին ՀԱԵ Արցախի թեմի առաջնորդ **Պարգև արքեպիսկոպոս Մարտիրոսյանը**, ԱՀ կրթության, գիտության և սպորտի նախարար **Նարինե Աղաբեյանը**, ԵՊՀ պրոռեկտոր **Ռաֆայել Բարխուդարյանը**, պաշտոնատար այլ անձինք, որոնք հանդես եկան ելույթներով և ուղերձներով:

Լիազումար նիստից հետո գիտաժողովի աշխատանքները շարունակվեցին չորս բաժանմունքներում՝ Իրավագիտություն, Զաղաքագիտություն, Պատմություն, Տնտեսագիտություն, Արվեստագիտություն, գրականագիտություն, լրագրություն և մանկավարժություն: Օրակարգի թեմատիկ բազմազանությունը վկայում էր

բովանդակային առումով խորքային ընդգրկում ունեցող նստաշրջանի գիտագործնական առաքելության մասին:

Գիտաժողովի շրջանակներում իրականացվեցին պաշտոնական հանդիպումներ Արցախի Հանրապետության Նախագահ **Բակո Սահակյանի**, պետական նախարար **Գրիգորի Մարտիրոսյանի** հետ: Օտարերկրյա գիտնականները դասախոսություններով հանդես են եկել Արցախի բուհերում: Օրակարգը հագեցած էր նաև պատմաճանաչողական այցերով դեպի Դադիվանք, Գանձասար, Տիգրանակերտ, Արցախի պատմաերկրագիտական թանգարան, զոհված և անհայտ կորած ազատամարտիկների հարազատների միությունների թանգարաններ:

Գիտաժողովի աշխատանքներն ամփոփվեցին եզրափակիչ նիստով, որի ընթացքում մասնակիցներին հանձնվեցին հավաստագրեր: Գիտաժողովի բաժանմունքների նախագահողները հաղորդումներ ներկայացրին քննարկումների արդյունքների մասին, որոնք ընդհանուր առմամբ հատկանշվում էին գիտական արժանիքի բազմակողմանիությամբ և արդիականությամբ:

Փակման արարողությանը հաջորդեց հայ և օտարերկրյա գիտնականների մամուլ ասուլիսը՝ գիտաժողովի կարևորությունն ու նշանակությունն արժևորող ելույթներով:

Վերջին չորս տարիների ընթացքում մոտ 360 մասնակիցների միջև կապի հաստատումը, նրանց գիտական ներուժի նպատակաուղղված օգտագործումը դարձել է Արցախի երիտասարդ գիտնականների ու մասնագետների միավորման հաջողություններից մեկը, ինչը, անտարակույս, կլինի շարունակական և գիտաժողովի իրականացման հայանպաստ գաղափարի շուրջ կմեկտեղի ավելի շատ մասնակիցների՝ ավելի լայն աշխարհագրությամբ:

Միջազգային գիտաժողովի շրջանակներում կյանքի կոչվեց ԱԵԳՄՄ-ի բացառիկ նախաձեռնությունը՝ **«Արցախի գիտության դեսպան»** կոչման ու համանուն մեդալի հիմնադրումն ու անդրանիկ պարգևատրությունը: «Արցախի գիտության դեսպան» կոչում և մեդալ ԱԵԳՄՄ-ն շնորհում է այն անձանց, որոնք նշանակալի ավանդ ունեն գիտական հետազոտությունների, գյուտերի, գիտական դիվանագիտության զարգացման ու տարածման միջոցով Արցախն աշխարհին ճանաչելի դարձնելու գործում, ինչպես նաև այլ ակնառու ծառայությունների համար՝ ի նպաստ դարաբաղյան հակամարտության խաղաղ ու արդարացի կարգավորման և Արցախի Հանրապետության միջազգային ճանաչման: Կոչման առաջամարտիկները դարձան Գերմանիայի Համբուրգի համալսարանի պրոֆեսոր, իրավագիտության դոկտոր **Օտտո Լուխտերհանդտը** և քաղաքական գիտությունների դոկտոր պրոֆեսոր **Մարեկ Ժեյմոն** Լեհաստանից:

Արցախի գիտության անդրանիկ դեսպանները, պարգևատրման հանդիսավոր արարողությանը շնորհակալություն հայտնելով ԱԵԳՄՄ նախագահ Ա.Հարությունյանին՝ իրենց վաստակը գնահատելու և նման պարտավորեցնող կոչման արժանացնելու համար, խոստացան շարունակել նպատակադիր գործունեությունը՝ ի շահ Արցախի միջազգային ճանաչման, գիտատեխնիկական զարգացման ու առաջընթացի:

«Հայոց պետականության անցյալը, ներկան ու ապագան» միջազգային երիտասարդական 4-րդ գիտաժողովի մասնակիցներն ընդունեցին ու հանրայնացրին **քանաձև**՝ որոշելով մեկտեղել մասնակից երկրների ներկայացուցիչների ջանքերն՝ ակադեմիական շարժունության ապահովման ու փորձագիտական միասնական

ցանցի ստեղծման նպատակով, ակտիվացնել մասնակից երկրների երիտասարդ գիտնականների ու մասնագետների գիտական, ակադեմիական շփումները՝ խթանելով հետազոտական համատեղ նախագծերի ու ծրագրերի իրականացումը, ձևավորել միջազգային գիտական համագործակցության ձևավորման նոր ինստիտուցիոնալ հարթակներ, մասնակից երկրների երիտասարդության շրջանում հանդես գալ խաղաղության, հանդուրժողականության, համերաշխության ու մարդասիրական այլ արժեքների տարածման ու հանրահռչակման նախաձեռնություններով, ինչպես նաև ձևավորել միջազգային համակարգող խորհուրդ՝ 2020թ.-ի սեպտեմբերին Արցախի Հանրապետության մայրաքաղաք Ստեփանակերտում անցկացվելիք հորեյանական 5-րդ միջազգային երիտասարդական գիտաժողովի կազմակերպման նպատակով:

Անուրանալի է գիտաժողովի նշանակությունն Արցախում գիտության զարգացման նոր շեշտադրումների կյանքի կոչման և միջազգայնացման շնորհակալ գործում:

Թեհմինա ՄԱՐՈՒԹՅԱՆ

«ԱՐՑԱԽԻ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ» ԿԱՅԻ ՇՆՈՐՀԱՆԴԵՍՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՎ ԱՐՑԱԽՈՒՄ

ԱՐՑԱԽԻ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԱՐՑԱԽԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԳԻՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻՎՈՐՈՒՄՆ ԱՆԽԱԳԻԾ

Գլխավոր | Մեր մասին | Արցախ | Գիտությունների բնագավառներ | Հեղինակներ | Գործընկերներ | Հովանավորներ

Հարգելի այցելու,
Եթե ունեք Արցախի վերաբերյալ գիտական աշխատանք և կցանկանաք, որ այն տեղադրվի այս կայքում, խնդրում ենք ուղարկել artsakhlib@gmail.com Էլեկտրոնային փոստին: Իսկ եթե փնտրում եք Արցախի վերաբերյալ որևէ նյութ, սակայն դեռ չեք գտել, գրեք մեզ նույն հասցեով և մենք կփորձենք օգնել ձեռք:

ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանաձև «Հայոց պետականության անցյալը, ներկան ու ապագան» միջազգային երիտասարդական 4-րդ գիտաժողովի

Անել՝ «Հայոց պետականության անցյալը, ներկան ու ապագան» միջազգային երիտասարդական 4-րդ գիտաժողովի մասնակիցներս,

14.09.2019 686

ԱՄՆԱԴԻՏՎԱԾ ՆՅՈՒԹԵՐԸ

Նարաբադի բարբադի բառարան 4192

Գիտական Արցախ, №1, 2018 1688

ՀՀ սահմանադրական իրավունք 1683

Գիտական Արցախ, №1(2), 2019 1664

ՎԵՐՑԻՆ ՆՅՈՒԹԵՐԸ

Գիտական տեքստի ժանրային տարբերակման սկզբունքները 16.12.2019

Լեզվաճանաչական հնարքների դերը իրավունքի լեզվում 16.12.2019

Լեզվական տնտեսման վերաստյալային

Արցախի երիտասարդ գիտնականների և մասնագետների միավորման կարևոր նախագծերից «Արցախի էլեկտրոնային գրադարան» կայքի (www.artsakhlib.am) հանրայնացման՝ ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության աջակցությամբ իրականացվող ծրագիրը՝ կայքի բազմապրոֆիլ շտեմարանի մասսայականացման առաջադիր նպատակով, կազմակերպության իրականացրած